

LIENTJE EN HAAR GROOTE VRIEND

DOOR NANNIE VAN WEHL

MET TEEKENINGEN VAN TJEERD BOTTEMA

LIENTJE WAS EEN KLEIN MEISJE, DAT pas op school ging. Om naar school te komen moest ze door een paar wel lange, maar heel rustige straten. En daarom had Moeder na een paar dagen halen en brengen al gezegd, dat Lientje alleen gaan mocht. Daar was Lientje dolblij om. Zoo nu en dan was het gaan of komen van school een dubbel feest. Dan kreeg Lientje een cent mee — Want dan mocht ze met het pontje overvaren.

Een pontje is een klein, langwerpige schuitje, dat aan kettingen over een gracht wordt getrokken. De menschen varen er mee over de gracht heen als ze haast hebben en geen tijd om naar een van de bruggen te loopen. Meestal vond Moeder, dat Lientje geen haast hoefde te hebben — ze moest maar vroeg weg gaan, dan kon ze over de brug — loopen was gezond. Maar bij leelijk weer, of louter voor een pleziertje kreeg Lientje een cent, en dan mocht ze varen.

De schipper van het pontje was een aardige, groote man met een donkerbruin gebrand gezicht. Zijn dikke krullen leken geel verschoten bij zijn koffiekleurig gezicht en zijn groote, blauwe oogen stonden er zoo aardig in.

Lientje kende „Klaas van 't pontje” al lang. Want al was zijn bootje maar klein en al voer hij maar op een gracht inplaats op de breede rivieren of op de zee, hij deed toch als een echte schipper en wist van weer en wind. Als moeder met Lientje, Wim en het oudere zusje Clasiën een groote wandeling wou maken, dan keek ze niet op den barometer of in de krant — dan zei ze:

„Lientje, ga eens bij Klaas van 't pontje vragen, wat hij van 't weer zegt.”

En dan keek Klaas eens heel ernstig naar de lucht en zei met zijn zware stem heel ernstig, wat hij dacht. Was de boodschap goed, dan gingen ze uit — Maar als Klaas slechte tijding meegaf, dan bleven ze thuis. En Klaas had altijd gelijk.

Klaas zag er zoo grappig uit — Als een echte schipper. Bij goed weer een schippersmuts, een trui en een zwarte broek, bij slecht weer een oliejas en een Zuidwester op. Zijn zwaar bruin sloof stond leelijk en scheen niet bij schipperskleeren te hooren, en zijn handen waren ingepakt in de dikste handschoenen, die je maar denken kunt en die waren nog versterkt met stukken leer. Want het pontje werd met de handen langs twee kettingen voortgetrokken — de onderste ketting lag onder water. En de bovenste moest Klaas losmaken en onder water laten zakken als er schuiten door de gracht moesten. En dat gebeurde nogal eens: aardappelschuiten of de schuiten, die Lientje zoo bewonderde: vol kleurige, fleurige potjes bloemen. Was de schuit voorbij, dan moest Klaas de natte, zware, roestige ketting weer

zoo aanpakken — daar mocht hij wel flinke handschoenen voor aan hebben, en om zijn kleeren een beetje te beschermen een groot leeren sloof.

Een cent kostte 't overvaren. Een busje hing er aan 't hekje van 't pontje. Daar liet je de cent in kletteren. Dat vond Lientje ook al een pleziertje.

Lientjes oudere broer Wim, en haar zus Clasiëntje, die al op 't gymnasium ging, hadden hun tijd erg noodig. Die mochten altijd met het pontje; die hoefden nooit den omweg over de brug te maken. Maandagmorgen deden ze een dubbelte in het busje, en dan mochten ze de heele week varen, zooveel ze wilden. „Ik zou den heelen avond op 't pontje gaan zitten,” zei Lientje, toen 't eens heel mooi zomerweer was met lange avonden.

Op een mooien zomermiddag kwam Lientje naar huis gestapt. Het was Dinsdag, dan had de eerste klas om drie uur vrij. Lientje wuifde hartelijk tegen Klaas van 't pontje, toen ze langs de gracht liep, op weg naar de brug. En hij wuifde terug — hij lag juist stil aan den kant — zijn schuitje vol en de kettingen in 't vieze grachtwater — er moesten wel vier bloemenschuiten langs.

Lientje ging over de brug en sloeg de stille straat in, waar ze woonde. Hoe leeg was de straat! De zon brandde fel — de gordijnen waren bijna overal dicht, de zonneschermen neer — Lientje was blij toen ze aan hun bel trok — Bellebellebel — eindelijk eens een geluidje in de nare stilte. Oef! wat was ze warm! Ze zou gauw aan Leentje om wat limonade vragen — dat mocht wel van moeder, met die warmte — Moeder was uit — altijd Dinsdagmiddag — naar Oma — Zou Leentje slapen met die warmte? Bellebel! deed Leentje nog eens — En weer — en weer — En Lientje werd niet opengedaan —

Lientje ging heel bedrukt kijken. O — nu kon ze niet in huis! En ze was zoo warm en moe! Waar zou Leentje dan toch zijn? Wanhopig belde Lientje, luidde of er brand was — geen Leentje —

De burenen zaten allemaal achter in hun schaduwrijke tuinen, of ze waren in de achterkamers, waar 't koel was — En niemand hoorde Lientje.

Net wou ze gaan huilen van verdriet, omdat ze zoo alleen was in die brandend-heete straat en zoo moe en zoo'n dorst had — of er schoot haar iets prachtigs te binnen — „Naar Klaas! Naar 't pontje!” Misschien mocht ze dan wel bij hem blijven tot ze weer in haar huis kon —

En ze holde de straat uit. „Ik heb geen cent!” dacht ze. Maar ze hoopte, dat Klaas dan later die cent wel van haar vader zou krijgen —

Klaas kwam juist met 't leege pontje van den overkant terugvaren. Onder de oude, zware boomen, die langs het water stonden, was het lekker koel. Het

grachtwater rook wel wat met de warmte, maar dat merkte Lientje niet van de blijdschap, dat ze nu in de schaduw was en dat Klaas haar wel uit de narigheid zou helpen. Klaas keek verwonderd naar 't kleine meisje, dat er zoo vreeselijk rood en warm uitzag — haar haartjes geplakt op haar voorhoofd. En ze stak haar armen naar hem uit en riep: „Klaas van 't pontje! Mag ik zoolang bij je blijven? Leentje doet niet open — maar ik heb geen cent!”

Klaas legde aan. Een paar juffrouwen trippelden langs Lientje de tredjes van 't pontje af — Klaas moest dus dadelijk weer terugvaren — Nu, hij hoefde zich niet lang te bedenken — hij stak Lientje zijn ingepakte hand toe en zette haar op de onderste tree van 't pontje tegen 't hekje — Dan bleef de weg vrij en zelf zat ze ook veilig — En 't varen begon. Klaas had 't een kwartier lang te druk om iets tegen Leentje te zeggen — Zóo had hij aangelegd en zóó was het pontje weer vol — Maar na een kwartier kon hij even blijven liggen wachten op passagiers en toen zei hij: „Moet je niet ereis gaan kijken, of Leentje alweer thuis is?”

Lientje zat zóó heerlijk uit te kijken over 't water en had zóó'n plezier in het varen gehad — al maar heen en weer — hoeveel centen zouden dat alwel geweest zijn — dat ze niets geen zin had om weer naar de stille heete straat te gaan. Met een benauwd stemmetje zei ze: „En als Leentje er dan nóg niet is?”

„Ja maar, als ze er wèl is — zal ze zoo ongerust zijn,” zei Klaas, die Leentje wel kende en haar op haar uitgaansavonden altijd overvoer — voor één cent heen en terug, zoo aardig vond hij haar — Lientje zei een beetje snibbig: „Dan had ze maar thuis moeten blijven —

Klaas keek raar op — heb je ooit — dat kan een katje zijn, dat kleine meisje met de blonde krulletjes, dat hij altijd zoo lief vond als ze kwam roepen: „Klaas van 't pontje, wat denk je van 't weer?”

Klaas zei: „Ik geloof, dat er boos weer op til is” — En hij fronste zijn borstelige wenkbrauwen. Lientje lachte: „En 't zonnetje schijnt zoo mooi!”

„Nou” — zei Klaas — „ik meen ook niet aan den hemel — maar ik meen bij u, jonge juffrouw —

Leentje kan er misschien wel niets aan doen en mag je dan dadelijk maar zoo snibben?”

Het kwam ook uit, dat Leentje er niets aan doen kon. Ze had van moeder een vrije middag gekregen omdat 't zulk mooi weer was en er een nichtje bij Leentjes moeder logeerde. En moeder had vergeten, dat Lientje juist Dinsdagmiddags om drie uur naar huis kwam en was klokke vier thuis, klaar om de kinderen open te doen. Maar er kwamen geen kinderen — Toen Lientje bijna een uur lang had gevangen kon je aan de volte van het pontje merken, dat de scholen uitgingen. Wat kreeg Klaas 't druk! Heen weer — heen — weer voer hij. In drommen stonden ze alweer te wachten als hij midden op de gracht was — Ze buitelden het pontje in en Lientje moest gaan staan, anders hadden ze haar nog een ongeluk getrapt — En daar had je Wim —

„Wat doe jij hier?” zei hij tegen Lientje.

„Der is niemand thuis — ik kon der niet in — en nou mag ik bij Klaas blijven —”

Wim riep ineens: „Klaas, mag ik ook een beetje blijven? Nou kan ik er ook niet in —”

Het leek hem zoo'n pleziertje een poosje op en neer te varen, dat hij maar niet eens wou gaan probeeren of hij er nu wèl in kon — En naast elkaar stonden Lientje en Wim bij het hekje.

De stroom van schoolkinderen werd veel minder. Wim begon met Klaas te praten op de grappige manier, waarop alle mannen en jongens met hem praatten — Alsof de gracht de zee was, het pontje een groot schip en Klaas de kapitein —

„Wat is de eb laag, hè kappie? Haast onmogelijk om uit de zandbanken te blijven —”

„O, meneer,” zei Klaas, „een bevaren zeeman als ik is niet bang voor een zandbank — niet eens voor een rif — En dan, we hebben onze boeien en bakens toch — En het lichtschip —”

Zoo babbelden ze een poosje door — Lientje had o! zoo'n plezier. En daar had je Clasiëntje zoowaar — Toen het pontje naar Clasiëntje toevoer en aanlegde, deed Wim, of het bootje in een vreeselijke branding lag. Met veel armzwaaien en drukte, en met telkens roepen: „Hou daar! Pas op! Nog net gegrepen!” hielp hij Clasiëntje aan boord.

„Wat is dát?” vroeg Clasiëntje. „Ben je nog niet naar huis, voor je huiswerk? En wat doet Lientje daar?” Clasiëntje mocht als oudste zoo welereis wat bazen en de kleintjes verdroegen het altijd nogal geduldig — Het was niet kwaad gemeend —

„Lien zegt — we kunnen er niet in!” antwoordde Wim.

Lientje begon haar verhaal. Ze had al zoo'n poos allergenoegelijkst op het pontje, in de koele schaduw doorgebracht, dat ze eigenlijk het leed al vergeten was. Maar nu schoot het haar toch weer te binnen en ze vertelde het zóó aandoenlijk, dat Clasiëntje haar zusje meelijdend tegen zich aantrok. „Kleine Puck! en was je zoo moe?”

„En ik had zoo'n dorst!” zuchtte Lientje. Ze voelde opeens, dat ze eigenlijk nog véél erger dorst had dan toen — Maar ze vond het op het pontje zóó fijn, dat ze haar dorst best wou uithouden. Ook Wim had dorst, na een heelen schoolmiddag — Maar ook hij wou het graag vergeten om maar langer op het pontje te blijven —

„Nou maar — ik ga naar huis!” zei Clasientje. „Ik heb zooveel huiswerk —”

„Je kan der niet in!” verzekerde Wim dreigend. Clasientje weifelde even. Moeder was naar Oma — maar moeder was toch altijd thuis als de kinderen weer kwamen —

„Jongedame — derin of deruit!” vroeg Klaas, want hij moest weer afvaren.

Clasientje verademde op de koele gracht, in de schaduw.

„Laat ik nog maar even,” zei ze. „Het is hier fijn — en zoo dadelijk zal vader toch wel komen — Die heeft den sleutel — We moeten toch al haast gaan eten —”

Zoo voer Clasientje ook een paar maal heen en weer en ze vergaten moeder, die heel erg ongerust was, en telkens weer andere vrienden en vriendinnen van de kinderen opbelde. Doch niemand wist, waar haar drietral gestoven of gevlogen was —

Ineens schoot moeder te binnen, dat Lientje natuurlijk voor een gesloten deur was gekomen. En omdat Clasientje er nu óók nog niet was, de ijverige Clasientje, die altijd vóór tafel haar werk klaarlegde en na tafel dadelijk begon, kreeg moeder hoop, dat het drietral elkaar had gevonden. Want 't was toch wel heel toevallig: alle drie haar kinderen op stap en vèr over hun tijd —

Ze ging nu heel wat geruster de tafel dekken. Doch nieuwsgierig liep ze telkens naar het raam om te kijken van welken kant ze zouden komen opdagen — En kijk — zoo tegen vijf uur — daar had je ze! Alle vier — Vader voorop, en alle drie op een rijtje achter hem aan —

Moeder liep naar de deur. „Waar zaten jullie toch?” riep ze. „Waar hebben jullie gezeten?”

En vader: „Ze waren gevlucht aan boord van een schip en in de macht gekomen van den kapitein, maar ik heb ze uit zijn handen gered —”

Wim riep druk: „We wilden niet gered wezen! Die kapitein was een goeie kapitein en hij wou ons meenemen naar Waikiki en zeerooven leeren —”

„En ik mocht de linnenjuffrouw zijn!” riep Lientje. Zelfs de ernstige Clasientje lachte: „En ik de hofmeesteres —”

„Vandaag of morgen loop ik weg!” joelde Wim. „Ik wil naar zee! Dat heeft Klaas ook gedaan, toen hij jong was, zei hij —”

„O! maar hij knipoogde!” lachte Clasientje en sliep te haar broertje uit, die zóó iets had willen geloo- ven —

Toen ze eenmaal rustig aan tafel zaten, kwam het geregeld verhaal van de avonturen van dien middag en hoorde het drietral, dat Leentje het niet helpen kon. 's Avonds ging Vader schipper Klaas wat lekkere sigaren brengen uit Vaders eigen verjaardags- kistje.

Den volgenden morgen kreeg Lientje een cent, want nu de vriendschap tusschen Klaas en haar zoo groot was geworden, moest ze hem toch even goeden morgen zeggen. Ze verlangde erg naar den tijd, dat ze iederen Maandag een dubbeltje in het busje zou mogen doen en dan varen zooveel ze wilde. Want wat wàs het fijn geweest!

VAREN

Hiep, Hiep, Hoera!
We gaan het zeegat uit,
We gaan naar verre landen,
Met onze flinke schuit!

De wind die holt de zeilen,
Ons scheepje ploegt de zee,
Wie lust heeft om te varen,
Die mag nog met ons mee.

Je hoeft niet bang te wezen,
Met mij als Kapitein,
Ik heb verstand van zeilen,
Al ben ik nog wat klein.

Tine Krug-Vermeulen.

